

հալածեց մտաւոր զարթման առաջնորդ հանդիսացող եկեղեցականները եւ գուցէ յաջողէր Սիւնեաց դպրոցը ևս խանգարել, եթէ անիկա հօօր պաշտպանութեանը տակ չըլլար՝ պարսից Շահ Աբասի սիրելի հանդիսացած եւ անկէ հաւանօրէն Սիւնեաց շրջանակին իշխան կարգուած՝ Զուղայեցի Հախնազարի որդի Հայկազն իշխանին, որ կ'երևայ թէ սիրող մը եղած է ուսմանց և դպրութեանց:

Սկսուած շարժումը շարունակուեցաւ և զարգացած եկեղեցականներէն անոնք որ կրցան դիրք մը գրաւել, տիրող խայտառակութեան դէմ պայքար բացին:

Ասոնցմէ մին էր Գրիգոր Կեսարացի, Արապիոն Ուռհայեցիի բազմաթիւ աշակերտներէն երիցագոյնը, որ Կ. Պոլսոյ պատրիարքութեան աթոռը բարձրանալէ յետոյ պայքարեցաւ բոլոր լատինամիտներուն, մասնաւորապէս անբարեխիղճ ու անարժան Մելքիսեղեկ Կաթողիկոսին եւ անոր գաղափարակիցներուն հետ, միևնոյն ատեն ցոյց տալով Արեւմտեան Հայոց մէջ մտաւորական շարժման նախակարապետը ըլլալու ձգտումներ:

Թերևս շատ աւելի կարևոր արդիւնքներ պիտի ցոյց տար եթէ քաղաքական դէպքեր ու մանաւանդ իր անձին դէմ հա-